

FINANSREGLEMENT

FOR

Nord-Odal kommune

Vedtatt av Kommunestyret 7.4.2016, sak 14/16

Innholdsfortegnelse

1	Finansreglementets virkeområde	3
1.1	Hensikten med reglementet	3
1.2	Formålet med kommunes finansforvaltning	3
1.3	Reglementet gjelder for	3
2	Hjemmel og gyldighet	3
3	Forvaltning og forvaltningstyper	4
4	Generelle rammer og begrensninger	4
5	Etiske retningslinjer	4
6	Forvaltning av kortsiktig ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	5
6.1	Innskudd i bank	5
6.2	Andeler i pengemarkedsfond	5
6.3	Direkte eie av verdipapirer	6
6.4	Plasseringsbegrensninger	6
7	Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	7
7.1	Vedtak om opptak av lån	7
7.2	Valg av låneinstrumenter	7
7.3	Tidspunkt for låneopptak	7
7.4	Valg av rentebindingsperiode	7
7.5	Størrelse på enkelt lån	8
8	Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva	9
8.1	Formål	9
8.2	Definisjon av finansielle aktiva	9
8.3	Tillatte aktivaklasser	9
8.4	Tillatte finansinstrumenter	9
8.5	Avkastningsindekser	10
9	Kvalitetssikring av finansiell risiko	11
9.1	Kvalitetssikring	11
10	Rapportering og oppfølging	11
10.1	Rapportering om forvaltning av kortsiktig ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	11
10.2	Rapportering om forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	11
10.3	Rapportering om forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva	12
11	Administrative rutiner og avvikhåndtering	12
12	Uforutsett hendelser	12
13	Årlig etterkontroll	12
14	Ord og uttrykk	13

1 Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet gir rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser og rutiner skal hjemles i henhold til dette reglementet. Reglementet definerer avkastnings- og risikonivå for plassering og forvaltning av likvide midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Formålet med kommunes finansforvaltning

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunes aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter/kassekreditt) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko, som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud.

1.3 Reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for hele kommunen, samt for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven §§ 27 og 28.

I den grad disse virksomhetene har en egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet, eller i tilfellet med interkommunalt samarbeid, etter et omforent finansreglement som er godkjent av kommunestyret.

2 Hjemmel og gyldighet

Reglementet er hjemlet i henhold til:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52.
- Forskrift om kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av KRD 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr 635).

Finansreglementet skal vedtas ved begynnelsen av hver kommunestyreperiode. Dersom det oppstår vesentlige endringer enten i markedsforhold eller i forhold til risiko-ekspansjon, plikter rådmannen å legge frem forslag om revidering av reglementet for kommunestyret.

Nord Odal kommune - Finansreglementet - vedtatt kommunestyret 7.4.2016 Sak KS 14/16

Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for kommunes finansforvaltning.

3 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktive (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld), foruten pensjon. Gjennom dette reglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunes gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.
- Plassering og forvaltning av kommunes langsiktige finansielle aktiva.

4 Generelle rammer og begrensinger

- Kommunestyret skal gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. kommunelovens § 52.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Rådmannen har det overordnede ansvaret for kommunens forvaltning av kommunale likvider og låneporteføljer.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instruksjoner/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.
- Rådmannen skal sørge for konkurranseutsetting av alle avtaler på området der det er krav om dette etter nasjonal lovgivning.

Merknad [VS1]: Tilføyd fra tidligere Finansreglement 2010.

5 Etske retningslinjer

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland¹, skal være retningsgivende for kommunens etiske håndtering av kapitalforvaltningen.

¹ Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland: <https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2014-12-18-1793?q=retningslinjer+++pensjonsfond+++utland>

Kommunen skal påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens Reglement for finansforvaltning. Det er kommunens mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som hensyntar de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

6 Forvaltning av kortsiktig ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum kredittrating på BBB-. Ratingen skal være av nyere dato, og foreligge fra minst ett internasjonalt anerkjent ratingbyrå, eller minst to meglerhus.

Kommunens driftslikviditet skal plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker med forvaltningskapital som overstiger NOK 2 mrd.

Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Ledig likviditet defineres som de midler som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de kommende 3 måneder, fratrukket estimerte innbetalinger. Ledig likviditet fastsettes ved en vurdering basert på tidligere års likviditetsbehov og særegne behov for budsjettåret (likviditetsprognose).

6.1 Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Tidsbinding kan avtales for en periode på inntil 6 måneder og sum tidsinnskudd pr. bank kan ikke overstige NOK 40 mill.
- b) Det kan kun plasseres i norske banker med en rating tilsvarende minimum BBB-. Ratingen skal være av nyere dato og foreligge fra minst ett internasjonalt anerkjent ratingbyrå, eller minst to meglerhus.

6.2 Andeler i pengemarkedsfond

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

- a) Midler kan plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning og som inngår som en del av anerkjent konsern/finanskonsern.

- b) Det skal plasseres i fond med rentefølsomhet kortere enn 12 måneder.
- c) Fondet kan kun investere i papirer med rating på minimum BBB- (Investment Grade). Ratingen skal være av nyere dato og foreligge fra minst ett internasjonalt anerkjent ratingbyrå, eller minst to meglerhus.
- d) Porteføljen i aktuelle pengemarkedsfond kan bestå av papirer med inntil 20 % BIS-vekt, det vil si:
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av den norske stat.
  - Rentebærende NOK denominerte papirer utstedt eller garantert av OECD/EØS sone A stater².
  - Obligasjoner med fortrinnsrett (særskilt sikrede obligasjoner)³
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske statsforetak.
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner.
  - Rentebærende papirer, i form av "senior" sertifikat – og obligasjonslån, utstedt eller garantert av norske banker eller kredittinstitusjoner.
- e) Det skal ikke plasseres midler i pengemarkedsfond som inneholder industriobligasjoner, ansvarlige lån eller fondsobligasjoner.
- f) Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på maksimalt 3 dager.
- g) Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 1 år.

6.3 Direkte eie av verdipapirer

For direkte plassering i rentebærende papirer gjelder følgende:

- a) Det skal plasseres i rentebærende papirer med kortere løpetid enn 12 måneder til endelig forfall.
- b) Fondet kan kun investere i papirer med rating på minimum BBB- (Investment Grade). Ratingen skal være av nyere dato og foreligge fra minst ett internasjonalt anerkjent ratingbyrå, eller minst to meglerhus
- c) Papirene kan ha inntil 20 % BIS-vekt, det vil si:
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av den norske stat.
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske statsforetak.
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner.
  - Rentebærende papirer, i form av "senior" sertifikat – og obligasjonslån, utstedt eller garantert av norske banker eller kredittinstitusjoner.
- d) Det skal ikke plasseres midler direkte i industriobligasjoner, ansvarlige lånekapital, fondsobligasjoner, grunnfondsbevis/egenkapitalbevis eller aksjer.
- e) Ingen enkeltplassering i rentebærende papirer kan utgjøre mer enn kr 10 mill., med unntak av plasseringer i statspapirer.

6.4 Plasseringsbegrensninger

² Stat i Sone A: Stater innen OECD området, samt det europeiske økonomiske fellesskap. Stater som reforhandler sin statlige utenlandsgjeld, skal utelukkes i et tidsrom på 5 år.

³ Obligasjoner utstedt av kredittforetak med fortrinnsrett i en sikkerhetsmasse bestående av offentlige lån, utlån med pant i bolig eller annen fast eiendom.

Kortsiktige finansielle aktiva kan plasseres som følger:

AKTIVA	MINIMUM	NORMAL	MAKSIMUM
Sertifikater/pengemarkedsfond	0 %	40 %	80 %
Bankinnskudd	20 %	60 %	100 %

- Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon (inkl. direkte eie av verdipapirer utstedt eller garantert av institusjonen) skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital.
- Kommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 5 % av fondets forvaltningskapital.

7 Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret skal fatte vedtak om opptak av nye lån, herunder også finansiell leasing i budsjettåret.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal rådmannen eller den han bemyndiger gjennomføre låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår og signering av avtale, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 50 om låneopptak. Lånet optas ikke før nødvendige godkjenninger er innhentet.

Det tilligger rådmann å avgjøre om lånet tas opp som enkeltlån eller samlelån. Samlelån kan omfatte flere budsjettår.

Rådmannen gis fullmakt til refinansiering av lån, forutsatt at det medfører en bedre utgiftsprofil på porteføljen.

7.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

7.4 Valg av rentebindingsperiode

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall.
- b) 20 % av porteføljen kan ha forfall innenfor en tidshorison på 1 år.
- c) 40 % av porteføljen kan ha forfall innenfor en tidshorison på 3 år.
- d) Maksimal vektet rentebinding av den totale gjeldsportefølje skal ikke ha en vektet rentebindingstid som overstiger 4 år.
- e) Låneporteføljen bør ha en fastrenteandel på 20 % og maksimum 70 % fastrenteandel med maksimum bindingstid på 5 år.

7.5 Størrelse på enkelt lån

Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansierings risiko ved ordinære låneforfall begrenses.

Merknad [VS5]: Endret tekst fra tidligere Finansreglement 2010, pkt 7b).
"Maksimum 20 % / 40 % av porteføljen i ha forfall innenfor en tidshorison på henholdsvis 1 år/3 år."

Merknad [VS6]: Endret fra tidligere Finansreglement 2010, pkt 7d).
«Låneporteføljen skal ha en fastrenteandel på 1/3, en andel med flytende rente på 1/3 mens restandelen av låneporteføljen vurderes fortløpende av rådmannen ut i markedsituasjonen".

8 Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

8.1 Formål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne i kommunen et godt tjenestetilbud. Det skal styres etter en rullerende investeringshorisont på 5 år, samtidig som en søker å oppnå en positiv årlig avkastning minst lik økning i konsumprisindeksen slik at kapitalverdien på plasseringene opprettholdes.

8.2 Definisjon av finansielle aktiva

Langsiktige finansielle aktiva omfatter de finansielle eiendeler som i henhold til foreliggende prognoser, budsjetter eller planer ikke skal benyttes til drift, investeringer eller nedbetaling av gjeld de nærmeste 36 måneder.

8.3 Tillatte aktiva klasser

Ved forvaltningen av finansielle aktiva kan følgende aktivaklasser med tilhørende minimums – og maksimumsrammer tas i bruk:

KLASSE	RISIKO, STD. AVVIK	INSTRUMENT	KREDITTRISIKO	LIKVIDITET	MIN	MAX
Renter	Lav <5%	Likvider og pengemarkedsinstrumenter inkl. fond	Min BBB-	Høy	0%	100%
Renter	Lav <5%	Norske obligasjoner	Min BBB-	Høy	0%	20%
Renter	Lav <5%	Norske obligasjonsfond	Min BBB-	Høy	0%	50%

Merknad [VS7]: Endret fra tidligere Finansreglement 2010, fra 50 %.

8.4 Tillatte finansinstrumenter

Innenfor de enkelte aktiva klasser kan følgende finansinstrumenter tas i bruk:

Renter

De instrumenter som er nevnt i pkt. 6.1-6.3 med tilhørende begrensninger i pkt. 6.4.

Andeler i norske obligasjoner

For plassering i norske obligasjoner gjelder følgende:

- Det skal plasseres i rentebærende papirer med kortere løpetid enn 60 måneder til endelig forfall.
- Ingen enkeltpapirer skal ha lavere kredittrating enn BBB- ("Investment grade") på investeringstidspunktet. Ratingen skal være av nyere dato og foreligge fra minst ett anerkjent ratingbyrå eller minst to meglerhus.
- Papirene kan ha inntil 20 % BIS-vekt, det vil si:
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av den norske stat.
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske statsforetak.
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner.

- Rentebærende papirer, i form av "senior" sertifikat – og obligasjonslån, utstedt eller garantert av norske banker eller kredittinstitusjoner.
- d) Det skal ikke plasseres midler direkte i industriobligasjoner, ansvarlige lånekapital, fondsobligasjoner, grunnfondsbevis/egenkapitalbevis eller aksjer.
- e) Ingen enkeltplassing i rentebærende papirer kan utgjøre mer enn kr 10 mill., med unntak av plasseringer i statspapirer.

Andeler i norske obligasjonsfond

For plassering i obligasjonsfond gjelder følgende:

- a) Midler kan plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning og som inngår som en del av anerkjent konsern/finanskonsern.
- b) Det skal plasseres i fond med rentefølsomhet kortere enn 4 år.
- c) Ingen av fondets enkeltpapirer skal ha lavere kredittrating enn BBB-. Ratingen skal være av nyere dato og foreligge fra minst ett anerkjent ratingbyrå eller minst to meglerhus.
- d) Porteføljen i det aktuelle obligasjonsfond kan bestå av papirer med inntil 20 % BIS-vekt, det vil si:
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av den norske stat.
  - Rentebærende NOK denominerte papirer utstedt eller garantert av OECD/EØS sone A stater.
  - Obligasjoner med fortrinnsrett (særskilt sikrete obligasjoner).
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske statsforetak.
  - Rentebærende papirer utstedt eller garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner.
  - Rentebærende papirer, i form av "senior" sertifikat – og obligasjonslån, utstedt eller garantert av norske banker eller kredittinstitusjoner.
- e) Det skal ikke plasseres midler i pengemarkedsfond som inneholder industriobligasjoner, ansvarlige lån eller fondsobligasjoner.
- f) Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på maksimalt 3 dager.
- g) Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i et enkelt obligasjonsfond skal ikke overstige 3 år.
- h) Maksimal plassering pr. fond utgjør 10 % av fondets forvaltningskapital.

8.5 Avkastningsindekser

For de enkelte aktiva klasser skal følgende avkastningsindekser gjelde:

Likvider og pengemarkedsinstrumenter	ST1X (Oslo Børs Statsobligasjonsindeks 0,25 år)
Obligasjoner	Obligasjoner ST4X (Oslo Børs Statsobligasjonsindeks 3 år)

9 Kvalitetssikring av finansiell risiko

9.1 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere:

- om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften
- rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko
- rutinene for å avdekke avvik fra finansreglementet

Rådmannen pålegges ansvar for at slike vurderinger innhentes, eksternt eller gjennom kommunerevisjonen.

Det skal rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene som del av den årlige rapporteringen.

10 Rapportering og oppfølging

Rådmannen skal hvert tertial legge frem rapporter for kommunestyret som viser status og utvikling gjennom året for finansforvaltningen. Tertialrapportene fremstilles som statusrapporter med kun en tabellmessig fremstilling av status, mål og avvik, mens rådmannen i forbindelse med års rapportering (årsmelding) analyserer og redegjør nærmere for måloppnåelse, endring i risikoeksponering og markedsendringer. I tillegg skal rådmannen redegjøre for de markedsbetraktninger som er lagt til grunn for forvaltningen i det kommende året”.

10.1 Rapportering om forvaltning av kortsiktig ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.

Rapporten skal minimum angi følgende:

- Fordeling på de ulike plasseringsalternativer/typer aktiva i kroner (markedsverdier) og i prosent av de samlede midler til driftsformål.
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsrenter
- Rådmannens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering.
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet; herunder beskrivelse av tiltak som er gjennomført for oppretting av avviket.
- VaR-analyse

10.2 Rapportering om forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

For gjeldsforvaltningen skal det minimum rapporteres om følgende:

- Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) så langt i året.
- Refinansiering av eldre lån så langt i året.
- Sammensetning av låneporteføljen fordelt på de ulike typer passiva (i NOK og %).
- Løpetid for passiva og gjennomsnittlig rentebinding.
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsbetingelser (benchmarking).

- Rådmannens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov.
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet; herunder beskrivelse av tiltak som er gjennomført for oppretting av avviket.
- Sensitivitets teste gjeldsporteføljen.

10.3 Rapportering om forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

Rapporten skal ta utgangspunkt i tabellen i punkt 8.3, og som et minimum angi følgende:

- Fordeling på de ulike aktiva klasser i kroner (markedsverdier) og i prosent av de samlede langsiktige finansielle aktiva.
- Avkastning hittil i år sammenlignet med referanseindeks per aktiva klasse og samlet.
- Rådmannens kommentarer knyttet til den faktiske aktiva fordelingen, endringer i risikoeksponering, vesentlige markedsendringer, samt avkastningen i forhold til markedet og målt mot kommunestyrets budsjetterte avkastning.
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet; herunder beskrivelse av tiltak som er gjennomført for oppretting av avviket.
- VaR-analyse.
- Stresstest.

11 Administrative rutiner og avvikshåndtering

Rådmannen skal utarbeide interne forvaltnings- og kontrollrutiner som sikrer at reglementet ivaretas.

Avvik fra reglementet skal uten unødige opphold korrigeres så sant ikke Kommunestyret har besluttet annet.

12 Uforutsett hendelser

Kommunestyret skal varsles umiddelbart ved vesentlige uforutsette hendelser som oppstår i løpet av året.

13 Årlig etterkontroll

Rådmannen skal årlig føre tilsyn med at inngåtte finansavtaler er i henhold til vedtatt reglement.

Merknad [VS8]: Kapitel 12, nytt kapittel

Merknad [VS9]: Kapitel 13, nytt kapittel

14 Ord og uttrykk

I finansforvaltningen blir det benyttet mange enkelt ord og uttrykk – faguttrykk. Nedenfor er en oversikt og forklaring til de mest vanlige av disse.

Stresstest	<p>Test av en finansportefølje for å kunne måle effekten (sannsynligheten for tap) ved forhåndsdefinerte markedssjokk.</p> <p>Følgende parametere skal legges til grunn ved stresstesting:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ + 2 % parallelt skifte av rentekurve ▪ - 10 % verdiendring på eiendom og hedgefond ▪ - 20 % verdiendring på utenlandske aksjer ▪ - 30 % verdiendring på norske aksjer
Value at Risk (V aR)	<p>Value at Risk er et risikomål som forteller hvilket verditap som kan inntreffe i løpet av ett år, eksempelvis: det er mindre enn 95 % sannsynlighet for at tapet blir mindre enn x kr eller x %.</p> <p>Beregningen er basert på historiske data og forutsetninger om fremtidig avkastning.</p>
Sensitivitets test	<p>Synliggjøring av hvor mye rentekostnaden for kommunen vil øke innenfor en 12 mnd. periode dersom pengemarkedsrenten øker med 1 %.</p>
BIS-vekt	<p>Bank of international settlements (BIS) har satt opp retningslinjer for hvordan en skal risikovekte en låntager. Skalaen går fra 0% til 100%, der 0% er lavest. Staten er vekta 0%, mens kommuner og banker er vektet 20%. Industriselskap er vektet 100 %. Det samme er kommunegaranterte lån, dvs. selskap, stiftelser og andre som tar opp lån med kommunal garanti.</p>
Aksjer	<p>En aksje er egenkapitalinstrument. Investering i aksjer gir ikke krav på rente eller utbytte. Aksjer gir normalt over tid høyere avkastning enn investering i rentebærende instrumenter, men risikoen er høyere. Ved konkurs er ofte hele aksjekapitalen tapt. Investering i aksjer forutsetter at man har en lengre investeringshorisont enn ved plassering i rentepapirer.</p>
Aksjefond	<p>En formuessamling av egenkapitalinstrumenter som forvaltes av et fondforvaltningsselskap. Fungere på mange måter som et pengemarkeds- og obligasjonsfond. Bruk av aksjefond sikrer god spredning av risiko i forhold til investering i enkeltaksjer.</p>
Finansinstrumenter	Obligasjoner, sertifikater, verdipapirfond, aksjer, m.v.
Løpetid	Tiden frem til verdipapiret forfaller til betaling.
Markedsrente	Lånerenten staten betaler for sine lån i markedet. Det er etablert markedsrente for statslån med ulike løpetider – f.eks 3 mnd, 1 år, 3 år, 5 år osv. Statens lånerente på de ulike løpetidene danner yild-kurven eller rentekurven. Denne vil variere daglig.
Obligasjon	Rentebærende verdipapir som oftest er dette børstotert. Bevis på at man har lånt ut penger til en bedrift, staten, kommune, fylkeskommune eller andre. Obligasjonenes løpetid skal være lengre enn 12 mnd når den legges ut for salg. Når det generelle rentenivået går opp, synker kursverdien og motsatt når renten går ned.
Obligasjonsfond	En formuessamling der flere innskyttere har gått sammen for å la sine obligasjoner forvaltes i fellesskap. Verdipapirfondet er

Finansreglement – Nord-Odal kommune

	underlagt diverse lovmessige begrensninger bl.a. med hensyn til spredning på antall papirer. Forvaltes av et fondsforvaltningsselskap. Innskyterne plasserer pengene i obligasjonsfondet. Forvaltningsselskapet tar et forvaltningshonorar for å administrere fondet.
Pengemarkedsfond	En formuessamling av sertifikater og bankinnskudd som forvaltes av et fondsforvaltningsselskap. Fungerer på samme måte som obligasjonsfond. Pengemarkedsfond gir som regel over tid bedre avkastning enn bankinnskudd. Sikrer god spredning av kredittrisiko.
Portefølje	En samling av ulike verdipapirer.
Rentefølsomhet	Verdipapirets endring av verdi ved en – 1 – prosentpoengs endring i markedsrenten. Rentefølsomheten regnes også ut for hele porteføljen – gjennomsnittlig rentefølsomhet. Verdipapirer med lang løpetid har stor rentefølsomhet, og er utsatt for store kursbevegelser ved endringer i markedsrenten. I tider med fallende rentenivå øker obligasjonens kursverdi, og da mest for de med lang løpetid.
Sertifikater	Rentebærende verdipapirer med korter løpetid enn 12 mnd. på utleggelsestidspunktet. Fungerer i praksis som en obligasjon.
Varighet/durasjon	Løpetid der man også tar hensyn til obligasjonens rente- og avdragsbelastninger – dvs. når lånegiver får tilbake deler av de pengene som er utlånt; kontantstrømmen. Varigheten defineres som en veiet gjennomsnittlig løpetid av betalingene av renter og avdrag.

Oversikten nedenfor beskriver i korthet de ulike formene for risiko:

Kredittrisiko	Faren for at en lånetaker, eller motpart i en derivatkontrakt, ikke tilbakebetaler hele eller deler av lånet (inkl renter).
Markedsrisiko	Risiko for tap som følge av endringer i priser og kurssvingninger i markedet. Herunder: Renterisiko: - risikoen for at verdien på lån og plasseringer i rentebærende verdipapirer endre seg pga endringer i markedsrenten. Ved renteoppgang går verdien av rentebærende plasseringer ned – og motsatt. Likviditetsrisiko: - representere risikoen for at midler ikke kan transformeres til kontanter i løpet av en rimelig tidsperiode og pris. Valutarisiko: - Risikoen for tap pga kurssvingninger i markedet. Selskapsrisiko (usystematisk risiko i aksjemarkedet): - risikoen for at verdien i det aktuelle investeringsobjektet (selskapet) man investerer i vil stige/falle i forhold til verdien på markedet. Både på kort og lang sikt.
Administrativ risiko (intern risiko)	Dette kan f.eks. være: manglende kompetanse hos ansatte til å gjennomføre arbeidsoppgavene, ansatte med den aktuelle kompetansen slutter i kommunen, avsatt tid til oppgaven er utilstrekkelig, etablerte kontrollrutiner, manglende oppfølging av

Finansreglement – Nord-Odal kommune

---

	rutiner.
Administrativ risiko (ekstern risiko)	Dette kan f.eks. være: at noe går galt hos den aktøren man handler med (forvalteren) som f.eks. egenkapital, eierforhold, bemanning og rutiner.

Vedtatt av Kommunestyret 7.4.2016, sak 14/16